

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Бутука Сергія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
19 листопада 2025 року
№ 212-2(I)/2025

Справа № 3-204/2025(408/25)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуєчого,
Барабаша Юрія Григоровича – доповідача,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Бутука Сергія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Барабаша Ю.Г. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Бутук С.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статтям 8, 24, 55, 129 Конституції України (конституційність) пункт 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з пунктом 2 частини третьої статті 389 Кодексу не підлягають касаційному оскарженню „судові рішення у малозначних справах та у справах з ціною позову, що не перевищує двохсот п'ятдесяти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, крім випадків, якщо:

- а) касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики;
- б) особа, яка подає касаційну скаргу, відповідно до цього Кодексу позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи;
- в) справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу;
- г) суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Акціонерне товариство „Сенс Банк“ (далі – Банк) у травні 2023 року звернулося до суду з позовом до Бутука С.В. з вимогою стягнути 139 076,15 грн заборгованості за кредитним договором від 21 червня 2007 року.

Київський районний суд міста Одеси рішенням від 15 січня 2024 року у задоволенні позову відмовив.

Одеський апеляційний суд постановою від 5 червня 2025 року рішення Київського районного суду міста Одеси від 15 січня 2024 року скасував і стягнув із Бутука С.В. на користь Банку 139 076,15 грн заборгованості.

Верховний Суд у складі постійної колегії суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду ухвалою від 19 серпня 2025 року відмовив Бутуку С.В. у відкритті касаційного провадження.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що пункт 2 частини третьої статті 389 Кодексу був застосований у його справі, внаслідок чого він був „позбавлений можливості касаційного перегляду та права на ефективний судовий захист“.

На підтвердження своєї позиції Бутук С.В. посилається на окремі приписи Конституції України, практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55).

Аналіз змісту конституційної скарги дає підстави для висновку, що Бутук С.В. висловлює незгоду з визначенням у Кодексі порядку касаційного оскарження судового рішення, що не підлягає касаційному оскарженню.

Пункт 2 частини третьої статті 389 Кодексу вже був предметом конституційного контролю і Конституційний Суд України у Рішенні від 22 листопада 2023 року № 10-р(II)/2023 визнав указаний припис Кодексу конституційним та виснував, що „приписи Кодексу можуть установлювати обмеження на реалізацію права на касаційне оскарження судових рішень, однак такі обмеження мають бути ґрунтовані на приписах права, що є зрозумілими за своїм змістом і передбачними за наслідками застосування, та мати правомірну мету й бути домірними“ (абзац другий підпункту 7.4 пункту 7 мотивувальної частини); «оцінюючи конституційність пункту 2 частини третьої статті 389 Кодексу в аспекті домірності використаних у ньому юридичних засобів, що встановлюють „фільтр“ для касаційного перегляду судових рішень, ухвалених судами першої та апеляційної інстанцій, Конституційний Суд України зважає на те, що безпосередньо в підпунктах „а“, „б“, „г“ цього пункту визначено випадки, за яких касаційне провадження має бути відкрите попри те, що справу визнано малозначною.

Такими випадками, що їх визначено в пункті 2 частини третьої статті 389 Кодексу, є, зокрема, наявність у касаційній скарзі питання права, що має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовної практики (підпункт „а“); значний суспільний інтерес або винятковість її значення для учасника справи, який подає касаційну скаргу (підпункт „в“); віднесення судом першої інстанції справи до категорії малозначних помилково (підпункт „г“).

Отже, установлений у пункті 2 частини третьої статті 389 Кодексу такий „фільтр“ для касаційного перегляду судових рішень, ухвалених судами першої та апеляційної інстанцій, як малозначність справи, не є непереборною перешкодою для доступу особи до суду касаційної інстанції. Тому пункт 2 частини третьої статті 389 Кодексу містить домірні засоби законодавчого встановлення процесуальних відносин щодо відкриття касаційного провадження у малозначних справах» (абзаци перший, другий, третій підпункту 7.10 пункту 7 мотивувальної частини).

Згідно з пунктом 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі.

Отже, конституційну скаргу Бутука С.В. подано з того самого предмета, щодо якого вже є рішення Конституційного Суду України, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Бутука Сергія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 6 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – наявність рішення Конституційного Суду України щодо того самого предмета конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**